

Persoonlike verhaal: Vasgevang in emosies

- 1 Wie sê 'n mens kan net deur kettings en boeie vasgebind word? Nee, jy kan ook deur emosies vasgevang word. Jy kan die gevangene van verskillende emosies wees. Emosies wat al hoër en hoër mure om jou bou.
- 2 Dis wreed om te dink grootouers kan die een kleinkind liefier as die ander een hê. Al probeer ek hoe hard om hulle liefde te wen, sal my suster altyd die uitverkore kleinkind wees. Selfs net by die noem van haar naam, glinster hulle oë. Die emosie van verwerping sluk my al dieper en dieper in.
- 3 Ek woon ook net prysuitdelings by omdat ons verplig is om daar te wees. Hoewel ek trots op my suster is omdat sy die een beker na die ander vir sport ontvang, omsingel die emosie van minderwaardigheid my. Waarom kon ek nie maar soos sy ook in tennis, hokkie en netbal uitblink het nie? Dis mos nie regverdig nie! Dis of die groen gogga op my skouer rus. Ek mág net eenvoudig nie in die emosie van jaloesie verstrengel raak nie! Dis immers my suster. Ek behoort saam met haar bly te wees. Ek behoort my saam met haar in die emosie van blydschap toe te spin.
- 4 Nou nie dat ek veel beter op akademiese gebied gevaar het nie. Ek het my graad ook altyd net-net geslaag. Soos my pa altyd sou sê: "As dit nie vir jou rok was nie, sou jou vel al nerf-af gewees het. Kyk nou maar net na jou suster. Sy gaan nog hoogtes bereik." Daardie woorde van my pa sal my altyd bybly. As hy maar besef het hoe seer hy my gemaak het. Seermaakwoorde waaroor 'n mens nie 'n pleister kan plak nie. Woorde wat die tronkmure al hoër om my gebou het. Woorde wat my al meer en meer minderwaardig laat voel het.
- 5 Ná skool het ek en Susan mekaar in die biblioteek ontmoet. Ons het groot vriendinne geword. Almal het van haar gehou. Sy het 'n sprankelende geaardheid gehad. Sy het my by haar vriendekring ingetrek. Vir die eerste keer het dit vir my gevoel of ek aanvaar word nes ek is. Dit het vir my gevoel of ek uit die tronk van emosies van verwerping en minderwaardigheid ontsnap het. Ek bevind my nou in die tronk van aanvaarding en geluk.

Hardoplees: Vasgevang in emosies**Rubriek**

Vloeiend lees en pousering:	1	2	3	4	5
Stemtoon, stembuiging en beklemtoning:	1	2	3	4	5
Hoorbaarheid en uitspraak:	1	2	3	4	5

Totaal: 15**/15**

Weervoorspelling: Weervoorspelling vir die naweek

15 Junie 2017

www.netwerk24.com

Chrislynn Sias

Aangepas uit: *Die Huisgenoot*

- 1 Teen die begin van die naweek kan Kapenaars op Vrydag 'n redelik warm winterdag verwag, met 'n verwagte maksimum temperatuur van 21°C. “'n Sonnige dag kan aan die Kaap verwag word, hoewel 'n kouefront Vrydagaand oor Kaapstad sal inbeweeg,” het Henning Grobler, 'n weervoorspeller van die Suid-Afrikaanse Weerdiens, gesê.
- 2 'n Kouefront sal Saterdag oor Kaapstad beweeg en ligte reënbuie word Saterdagoggend verwag. Later die middag sal die reën opklaar en die son sal weer sy verskyning maak. Teen Saterdagmiddag kan ons 'n maksimum temperatuur van 19°C verwag. Sondagoggend sal dit gedeeltelik bewolk wees, maar daar is min of geen kans op reën nie. Die kwik sal gedurende die dag tot 18°C styg.
- 3 Gautengers kan 'n heerlike warm naweek verwag met 'n maksimum temperatuur van 22°C vir Vrydag en Saterdag.
- 4 In KwaZulu-Natal kan 'n warm naweek verwag word. Die maksimum temperatuur vir Saterdag sal 28°C wees, terwyl die kwik Sondag tot by 30°C kan styg. Sonnige weer word vir KwaZulu-Natal vir die volgende twee dae voorspel.
- 5 In die Noord-Kaap sal hewige donderbuie voorkom. Kimberley en omgewing kan 'n maksimum temperatuur van 23°C vir Vrydag en 'n maksimum temperatuur van 25°C vir Sondag verwag.

- 1 **Wat verstaan jy onder “die maksimum temperatuur”?** /1
- 2 **Hoe verskil die reënbuie wat die Kaap kan verwag met dié van die Noord-Kaap?** /1
- 3 **Watter ooreenkoms is daar tussen die weersomstandighede van Vrydag met dié van Saterdagmiddag aan die Kaap?** /1
- 4 **Wat verstaan jy onder “gedeeltelik bewolk”?** /1
- 5 **Na watter provinsie sal vakansiegangers wat wil swem, gaan?** /1

Totaal: 5**/5****Praat: Dui die temperatuur en weersomstandighede van drie onderskeie provinsies aan****Rubriek**

Vloeiend praat en oorredende taalgebruik:	1	2	3	4	5
Aanduiding van temperature en weersomstandighede:	1	2	3	4	5
Hoorbaarheid, beklemtoning en oogkontak:	1	2	3	4	5

Totaal: 15**/15**

1 **Dagboekinskrywing: 'n Paar aangename dae by die see*****Donderdag, 6 Junie 2023***

- 1 Ons reis na Struisbaai was voorspoedig, dog effens vermoeiend. My pa het by Meiringspoort stilgehou. Ons kinders het in die helder poele water geswem. "Ook maar net kinders wat in hierdie koue water sal swem. Dit wil vir my voorkom of hulle te dom is om koud te kry," het my pa skertsend vir my ma gesê. Wel, ek dink hy was reg.
- 2 Die bergpas was ook geen grap nie. Die wind het sterk gewaai en 'n mens kon voel hoe die wind aan die motor ruk. Ek kon die konsentrasie op my pa se gesig lees. Ek het al in my geestesoog gesien hoe ons deur die afgrond ingesluk word.
- 3 Uiteindeliuk het ons ons bestemming bereik. Vir 'n beter verblyf kon ons nie gevra het nie. Daar was slegs 'n straat tussen die chalet en die strand. Jy kon die branders duidelik hoor breek. Kompleet asof hulle met jou praat.

Vrydag, 7 Junie 2023

- 4 Vroeg die oggend is ons af strand toe. Die strand was oortrek met bont sambrele. Ek het dadelik in die see gegaan. Ek het elke oomblik ingedrink as die branders oor my breek. Ek het die een brander na die ander aangedurf. Sonder ophou. Sonder om te besef, het ek lelik gebrand. Dit kom nou daarvan as jy nie 'n sonblokmiddel aansmeer nie! Terwyl ek geswem het, het my ma onder die sambreel gelê en boek lees. Iets wat ek natuurlik glad nie verstaan nie. Kom 'n mens nie juis see toe om te swem nie?

Saterdag, 8 Junie 2023

- 5 My pa en my broer het gaan hengel... maar met leë hande teruggekeer. Hengel is nou nie juis bo-aan my lysie van ontspanning nie. Hulle het so daarna uitgesien om 'n vis te kon vang! Ek kon sommer die teleurstelling op hul gesigte sien. Ek het hulle eintlik jammer gekry. Terwyl hulle visgevang het, het ek in die see baljaar. Ek het selfs 'n nuwe vriend ontmoet.

Sondag, 9 Junie 2023

- 6 Nog 'n laaste keer die see aandurf. 'n Laaste keer in die branders baljaar. Ek het in elke brander geduik, net om geskommel en uitgespoeg te word. Ná 'n heerlike oggend in die seewater, het my ouers ons geroep. Die lang pad het voorgelê. Ag, kon ons nie maar nog 'n paar dae by die see vertoef het nie? Maar hoe sê hulle: Lekker is maar 'n vinger lank.

- 1.1 Gee 'n beskrywing van die bergwater. (2)
- 1.2 Watter emosie het hierdie kind in paragraaf 2 ervaar? (1)
- 1.3 Lees paragraaf 4. Reken jy dit was 'n sonskyndag? Verskaf slegs EEN rede vir jou antwoord. (1)
- 1.4 Wat beteken: "Ek het elke oomblik ingedrink as die branders oor my breek"? (1)
- 1.5 Verskaf slegs EEN rede waarom jy sou sê dat die bostaande leesstuk 'n voorbeeld van 'n dagboek is. (1)

2 **Inligtingsteks:** Die verskillende gebruike van papier

- 1 Die Egiptenare het reeds ongeveer 4000 jaar voor Christus papier van die papyrusplant gemaak. Die Chinese het 105 jaar na Christus die bas van die moerbeiboom met bamboes, hennep en vlas gekombineer om dun skryfvelle te skep. Die proses waarmee ons vandag papier van houtpulp maak, is reeds in 1840 ontwikkel. In ons land word papier hoofsaaklik van die hout van aangeplante bome gemaak.
- 2 Skryfpapier word gemaak sodat 'n mens met 'n pen of potlood daarop kan skryf. Sulke papier is gewoonlik wit of lig van kleur. Dit is taamlik glad sodat die ink nie te veel in die papier invloei wanneer 'n mens daarop skryf nie.
- 3 Jou toebroodjie is dalk in papier toegedraai wat sterk en waterdig is. Hierdie soort papier word dikwels met was behandel en in rolle verkoop. Ons draai pakkies gewoonlik in bruinpapier toe. Boeke word ook gewoonlik met bruinpapier oorgetrek.
- 4 Papierhanddoeke, snesies, toiletpapier en kladpapier is voorbeelde van absorberende papier. Anders as skryfpapier, moet dit vloeistowwe juis baie goed kan opsuig.
- 5 Koerante word op koerantpapier gedruk. Hierdie papier word ook vir kladboeke, toedraai- en pakpapier gebruik. Koerantpapier is goedkoop, maar nie besonder sterk nie en word geel met ouderdom. Die voordeel van koerantpapier is egter dat dit drukkersink besonder vinnig kan absorbeer en dit vining laat droog word.
- 6 Die papier wat gebruik word vir leesboeke en tydskrifte hou langer en is duurder as koerantpapier. Hierdie soort papier het dikwels 'n glanslagie.
- 7 Daar is ook baie soorte karton, van sterk, verdikte papiervelle tot riffelkarton. Die plakkate in die klas is verdikte karton met 'n glanslagie. Riffelkarton word weer vir die maak van kartonbokse gebruik.

- 2.1 **Hoe hou die inhoud van die leesteks verband met die opskrif?** (1)
- 2.2 **Wat is die kerngedagte van paragraaf 2?** (2)
- 2.3 **Noem slegs EEN gebruik van koerantpapier.** (1)
- 2.4 **Skryf die kernsin in paragraaf 7 neer.** (1)
- 2.5 **Verskaf slegs EEN rede waarom die bostaande leesteks 'n voorbeeld van 'n inligtingsteks is.** (1)
- 2.6 **Reken jy die bostaande leesteks is geloofwaardig? Verskaf slegs EEN rede vir jou antwoord.** (1)

3 Biografie: Biografie van Helen Keller

- 1 Helen Keller is op 27 Junie 1880 in Alabama in die VSA gebore. Op die ouderdom van 19 maande het sy as gevolg van 'n baie ernstige siekte doofstom en blind geword.
- 2 Op sewejarige ouderdom het Anne Sullivan vir Helen begin onderrig. Sy het onmiddellik begin om vir Helen te leer om met haar vingers te spel. Binne enkele maande het Helen geleer om aan voorwerpe te raak en dit dan met woorde te identifiseer wat Anne op haar palm uitgespel het, om sinne op haar palm te lees en om haar eie sinne te konstruktueer. Haar vermoë om te leer, was verbasend goed.
- 3 Helen het vinnig leer lees, eers met letters wat uitgestaan het en daarna met braille. Op tienjarige ouderdom het sy begin leer om te praat. Alhoewel sy geleer het om te verstaan wat iemand sê deur haar vinger op sy lippe en keel te sit terwyl die persoon die woorde aaneenlopend uitspel, kon sy dit nooit regkry om te praat nie.
- 4 Helen het later aan die Radcliffe-kollege gegradueer en het sodoende die eerste blinde en doofstom persoon met 'n graad in die skone kunste geword. Met die hulp van haar onderwyseres, Anne Sullivan, het Helen die eerste blinde en dowe persoon geword wat doeltreffend met die wêreld kon kommunikeer. Op 1 Junie 1968 is sy vreedsaam in haar slaap oorlede.

- | | | |
|------------|--|------------|
| 3.1 | Lees paragraaf 1. Beskryf die <u>ruimte</u>. | (1) |
| 3.2 | Hoe weet jy dat Helen Keller nie doofstom en blind gebore is nie? | (1) |
| 3.3 | Hoe sou jy Helen Keller <u>opsom</u>. | (1) |
| 3.4 | Verskaf slegs EEN rede waarom die bostaande leesteks 'n voorbeeld van 'n <u>biografie</u> is. | (1) |
| | Totaal: 4 | /4 |

	ook nooit haar speelgoed nie.	4
2	Een sonnige Saterdagmiddag gaan Adam, Mutzi en Emma by Lulu speel. Hulle <u>besluit</u> om haar 'n dure les te leer. <u>Sy verdien dit immers dubbel en dwars.</u>	5 6
3	Mutzi neem sy <u>nuwe</u> skaatsplank saam met hom. Die kinders ry beurtelings op en af op die skaatsplank in die <u>lang</u> oprit by Lulu se huis. Toe haar maats haar nie 'n beurt met Mutzi se skaatsplank gee nie, word sy baie kwaad. " <u>Jy kan jou eie skaatsplank koop.</u> " het hulle vir Lulu gesê.	7 8 9 10
5	Lulu voel baie <u>mismoedig</u> en teleurgesteld. Sy het verwag om die middag te geniet, maar nou voel dit vir haar of haar <u>maats</u> haar eenkant toe skuif. Sy besef dat sy haar maats nie reg behandel het nie. <u>Sy besef nou dat sy altyd selfsugtig was.</u> Nou kon sy ook voel hoe dit is as iemand nie iets met jou wil deel nie.	11 12 13 14
6	Die volgende oomblik nooi Lulu hulle na binne. Sy sê dat hulle saam met haar sjokoladekoek moet kom eet. Sy sê selfs dat hulle op haar rekenaar kan kom speel. Haar maats is <u>verbaas</u> en glo dat sy voortaan haar eetgoed en speelgoed meer dikwels sal deel. <u>Hulle geniet die sjokoladekoek.</u>	15 16 17 18
1	Skryf die onderstreepte sin in reël 1 oor in die <u>toekomende tyd.</u>	(1)
2	Skryf die onderstreepte sin in reël 2 oor as 'n <u>vraagsin.</u>	(1)
3	Skryf die sterk <u>verlede deelwoord</u> in reël 2 neer.	(1)
4	Skryf die <u>bywoord van tyd</u> in reël 3 neer.	(1)
5	Skryf die <u>saamgestelde woord</u> in reël 4 neer.	(1)
6	Maak 'n sin van jou eie met die <u>basiswoord</u> van die onderstreepte woord in reël 5.	(1)
7	Wat beteken die onderstreepte <u>idioom</u> in reël 6.	(1)
8	Gee die <u>intensiewe vorm</u> van die onderstreepte byvoeglike naamwoord in reël 7.	(1)
9	Vorm 'n <u>afgeleide werkwoord</u> van die onderstreepte woord in reël 8.	(1)
10	Skryf die onderstreepte sin in reëls 9&10 oor in die <u>indirekte rede.</u>	(1)
11	Verdeel die onderstreepte woorde in reël 11 in <u>lettergrepe.</u>	(1)
12	Gee die <u>verkleinwoord</u> vir die onderstreepte woord in reël 12.	(1)
13	Skryf die onderstreepte sin in reël 13 oor in die <u>ontkennende vorm.</u>	(1)
14	Skryf slegs EEN <u>onbepaalde voornaamwoord</u> in reël 14 neer.	(1)
15	Skryf die onderstreepte sin in reël 18 oor in die <u>lydende vorm.</u>	(1)
	Totaal: 15	/15

Graad 4

Afrikaans Huistaal

September 2023

Vraestel 3

Skryf

Skryf 'n verhalende opstel van 100–120 woorde oor EEN van die onderstaande.

Woorde-moord wat letsels gelaat het. / Die storie het soos 'n veldbrand versprei.

Rubriek

Inhoud, taalgebruik en interessant:	1	2	3	4	5
Emosies, gebeure en chronologie:	1	2	3	4	5
Oorsaak en gevolge:	1	2	3	4	5
Beplanning en paragrafering:	1	2	3	4	5

OF

Skryf 'n beskrywende opstel van 100–120 woorde oor EEN van die onderstaande.

Die bedelaar by die verkeerslig. / Seisoene. / My oupa op die stoep.

Rubriek

Inhoud en interessant:	1	2	3	4	5
Beskrywende woorde, beeldspraak en skryfstyl:	1	2	3	4	5
Taalgebruik en teenwoordige tyd:	1	2	3	4	5
Beplanning en paragrafering:	1	2	3	4	5

Totaal: 20

/20

EN

Skryf 'n weerberig van 60–80 woorde oor die *temperatuur* en *weersomstandighede* vir die volgende twee dae. Dui dan ook in grafiekvorm die maksimum *temperature* vir die onderskeie dorpe en stede aan.

Rubriek

Beskrywing van temperatuur en grafiek:	1	2	3	4	5
Beskrywing van weersomstandighede en taalgebruik:	1	2	3	4	5

OF

Voer 'n onderhoud van 60–80 woorde met 'n sportheld / die hoof van 'n plaasskool.

Rubriek

Inleidende paragraaf en beskrywing van omgewing:	1	2	3	4	5
Dialog, formaat, taalgebruik en beskrywing van optrede:	1	2	3	4	5

Totaal: 10

/10

GROOT TOTAAL: 30

/30

Graad 4

Afrikaans Huistaal

Memorandum

Weervoorspelling: Weervoorspelling vir die naweek

1 Dit is die **warmste temperatuur**. (enige ander aanvaarbare antwoord) (1)

2.1 Die Kaap

Die Kaap kan **ligte reënbuie** verwag. ½

- 2.2 Die Noord-Kaap
Die Noord-Kaap kan **hewige donderbuie** verwag. ½ (1)
- 3 Die son sal skyn. (1)
- 4 Dit sal nie die heeldag bewolk wees nie./
Die son sal kort-kort agter die wolke verdwyn. /
Slegs dele van die betrokke provinsie sal bewolk wees. **(slegs EEN)** (1)
- 5 Hulle sal **KwaZulu-Natal** toe gaan. (1)
- 1 **Dagboekinskrywing:** 'n Paar aangename dae by die see
- 1.1 Die bergwater was **helder ✓** en **koud. ✓** (2)
- 1.2 Die emosie van **vrees**. (1)
- 1.3 Ja. Die strand was **oortrek met bont sambrele**. /
My ma het **onder 'n sambreel gelê** en boek lees. /
Die kind het **lelik gebrand**. **(slegs EEN)** (1)
- 1.4 Ek het elke oomblik geniet as die branders oor my breek. (1)
- 1.5 Die **beskrywing** van **gebeure** word gegee. /
Ons tref die **eerstepersoonsverteller** hier aan. **(slegs EEN)** (1)
- 2 **Inligtingsteks:** Die verskillende gebruike van papier
- 2.1 Hier word die **verskillende gebruike** van papier bespreek. (1)
- 2.2.1 Skryfpapier is gewoonlik **wit of lig van kleur**, aangesien 'n mens daarop skryf.
Sodoende kan jy lees wat jy geskryf het.
- 2.2.2 Dit is **glad sodat die ink nie te veel daarin vloei** as 'n mens daarop skryf nie. (2)
- 2.3 **Koerante** word op koerantpapier gedruk. / Dit word vir **kladboeke** gebruik. /
Voorwerpe word daarin **toegedraai** om te verhoed dat dit beskadig. **(slegs EEN)** (1)
- 2.4 **Daar is baie soorte karton**, van sterk, verdikte papiervelle tot riffelkarton. (1)
- 2.5 Slegs **feite** word weergegee. / **Inligting** omtrent papier word gegee. /
Die **inligting** word nie **bevraagteken** nie. **(slegs EEN)** (1)
- 2.6 Ja. Enige **realistiese** antwoord wat met die *inhoud* van die bostaande leesteks verband hou. (1)
- 3 **Biografie:** Biografie van Helen Keller
- 3.1 In **Alabama** in die **VSA**. (1)
- 3.2 Helen Keller het eers **op die ouderdom van 19 maande as gevolg van 'n ernstige siekte** blind en doofstom geword. (1)
- 3.3 Sy het deursettingsvermoë gehad.
(enige ander aanvaarbare antwoord wat met die inhoud van die bostaande

biografie verband hou) (1)

- 3.4.1 Die **lewensverhaal** van Helen Keller word beskryf.
3.4.2 Die **weergewe** van haar lewensverhaal is **getrou**.
3.4.3 Die skrywer van hierdie biografie tree as die **derdepersoonsverteller** op.
3.4.4 Die **gebeure** wat Helen Keller ondervind het, word beskryf.
3.4.5 Haar **karaktereienskappe** word indirek beskryf. **(slegs EEN)** (1)

4 Gedig: Kabouterliefde

- 4.1 **Ingrid Jonker** is die digteres. (1)
4.2 Sy het die gedig aan **Simone** opgedra. (1)
4.3 'n Strofe wat uit 4 versreëls bestaan, word 'n **kwartryn** genoem. (1)
4.4 “Die hoepelronde blou-blou lug
Het kadoemps op die grond geval” (1)
4.5 “Die hoepelronde blou-blou lug
het **kadoemps** op die grond geval
hy't dit blink-blou in sy hand gerol
toe speel ons daarmee bal” (1)
4.6 “Die sterre met hul **wit ligte**
het **geknipoog** toe ons lag
hul't rondom ons **in 'n kring** getrek
soos 'n laer in die nag” (1)
4.7 “die sterre met hul wit ligte
het geknipoog toe ons lag” (1)
4.8 “Die aandblom het sy trom-trompet
geblaas in die **warrelwindkring**
die kalkoentjies met hul rooi mondjies
het die sprinkaan-wals **gesing**” (1)

Memorandum

Taal

September 2023

Storie: Lulu leer haar les

- 1 **Toekomstige tyd**
Lulu sal 'n selfsugtige tienjarige meisie wees.
- 2 **Vraagsin**
Is sy die enigste kind?

- 3 **Sterk verlede deelwoord**
Sy was 'n regte **bedorwe** brokkie.
- 4 **Bywoord van tyd**
Sy eet **altyd** haar kos voor haar maats sonder om dit met hulle te deel.
- 5 **Saamgestelde woord**
Sy deel ook nooit haar **speelgoed** nie.
- 6 **Basiswoord**
Ek **sluit** die huis toe.
(enige ander aanvaarbare sin waar die basiswoord “sluit” in die sin voorkom)
- 7 **Idioom**
Sy verdien dit deur en deur. / Sy verdien dit beslis. / Sy verdien dit definitief. **(slegs EEN)**
- 8 **Intensiewe vorm**
Mutzi neem sy **splinternuwe** skaatsplank saam met hom.
- 9 **Afgeleide werkwoord**
Lang – **verleng**
- 10 **Indirekte rede**
Hulle het vir Lulu gesê dat sy haar eie skaatsplank kan koop.
- 11 **Lettergrepe**
Lulu voel baie **mis/moe/dig** en teleurgesteld.
- 12 **Verkleinwoord**
Nou voel dit of haar **maatjies** haar eenkant toe skuif.
- 13 **Ontkennende vorm**
Sy beseft nou dat sy nooit selfsugtig was nie.
- 14 **Onbepaalde voornaamwoord**
Nou kon sy ook voel hoe dit is as **iemand** nie **iets** met jou wil deel nie. **(slegs EEN)**
- 15 **Lydende vorm**
Die sjokoladekoek word (deur hulle) geniet.

Naslaanbronne

September 2023

Persoonlike verhaal: Vasgevang in emosies
Eugene van der Westhuizen

Weervoorspelling: Weervoorspelling vir die naweek

Aangepas uit: *Die Huisgenoot*

www.netwerk24.com

Chrislynn Sias

Dagboekinskrywing: 'n Paar aangename dae by die see
Eugene van der Westhuizen

Inligtingsteks: Die verskillende gebruike van papier

Almal Verstaan Afrikaans

Macmillan Suid-Afrika (Edms) Beperk, 2012

R Ferreira, M van den Heever

Biografie: Biografie van Helen Keller

Almal Verstaan Afrikaans

Macmillan Suid-Afrika (Edms) Beperk, 2012

R Ferreira, M van den Heever

Gedig: Kabouterliefde

Kroonsteen-reeks

Best Books, 2009

F Viljoen, R Lamprecht, H Viljoen

Storie: Lulu leer haar les

Reënboog-werkboek

Departement van Onderwys